

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)

Ljubljana, 23. junij 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

Na podlagi 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 46/06 - Skl. US, 33/07 - Odl. US, 109/08, 39/11 in 48/12) ter 111. in 169.a člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) spodaj podpisane poslanke in poslanci vlagamo

Predlog Priporočila za zagotovitev neodvisnega in nepristranskega delovanja RTV Slovenija

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru.

Pri obravnavi predloga priporočila v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Anja Bah Žibert.

Priloga:

- predlog Priporočila za zagotovitev neodvisnega in nepristranskega delovanja RTV Slovenija.
- podpisi poslank in poslancev:
 - Jože Tanko
 - Anja Bah Žibert
 - Franc Breznik
 - Nada Brinovšek
 - Jelka Godec

- dr. Vinko Gorenak
- mag. Branko Grims
- Eva Irgl
- Janez Janša
- Danijel Krivec
- Zvonko Lah
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- mag. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Bojan Podkrajšek
- mag. Marko Pogačnik
- Marijan Pojbič
- mag. Andrej Širčelj
- Ljubo Žnidar

Na podlagi 111. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne sprejel

PRIPOROČILO

za zagotovitev neodvisnega in nepristranskega delovanja RTV Slovenija

1. Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da pozove vodstvo RTV Slovenija, da zagotovi dosledno izvajanje določb Zakona o Radioteleviziji Slovenija, ter nato Državni zbor RS seznaniti z morebitnimi razlogi zaradi katerih dosledno izvajanje določb Zakona o Radioteleviziji Slovenija ni mogoče z namenom, da je Državni zbor seznanjen z razlogi, ki bi pomenili morebitno ogrožanje medijske avtonomije.
2. Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da pozove vodstvo RTV Slovenija, da zagotovi dosledno spoštovanje Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ter nato Državni zbor RS seznaniti z morebitnimi razlogi zaradi katerih dosledno spoštovanje meril in načel ni izvedljivo ter bi takšni razlogi lahko pomenili ogrožanje medijske avtonomije z vidika objektivnega in nepristranskega poročanja.
3. Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da v skladu z evropskimi standardi ustanovi neodvisen Nacionalni medijski svet, ki mora biti nadziran s strani Evropske komisije, da se zagotovi skladnost z evropskimi vrednotami.
4. Državni zbor priporoča RTV Slovenija kot javnemu zavodu, ki opravlja javno službo, da z namenom opravljanje te javne službe in zagotavljanja medijske avtonomije v okviru te javne službe dosledno spoštuje določbe Zakona o Radioteleviziji Slovenije, ki se nanašajo na zagotavljanje verodostojnih, neodvisnih in nepristranskih informativnih oddaj tako, da posredovane vsebine omogočajo objektivno javno obveščenost državljanov Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živi v Sloveniji.

Obrazložitev:

Radiotelevizija Slovenija (RTVS) je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki se financira iz prispevka državljanov. Opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti, določeno z Zakonom o RTVS, z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov in državljanov Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnic in pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter druge dejavnosti v skladu z zakonom in Statutom RTV Slovenija ter zakonom, ki ureja področje medijev.

Informativni in tisti programi RTVS, ki uvrščajo v svoje oddaje tudi poročevalske zvrsti, morajo pri svojem delu spoštovati sprejeta merila in načela novinarske etike. Poklicna merila in načela

novinarske etike v programih RTVS je sprejel Svet RTV Slovenija na 18. redni seji, dne 18. maja 2000, in jih dopolnil na 19. seji, dne 22. junija 2000.

V predgovoru tega dokumenta je takratni predsednik Sveta RTV, mag. Janez Kocijančič, zapisal sledeče:

»Če imajo mediji veliko družbeno moč potem ima med njimi televizija gotovo največjo, saj na svoje številne gledalce sočasno vpliva s tekstom in sliko in jim posreduje informacije, stališča in celo načine razmišljanja. Zato je določitev pravil igre, opredelitev civilizacijskih razsežnosti svobode informiranja in svobode javne besede izjemno zahtevna naloga. Iskati je potrebno razmerja, da ne bi svoboda enega ogrozila svobodo drugega. Ko širimo meje svobode, je treba širiti in zaščititi svobodo vseh in vsakogar. Zato pa niso potrebne samo bogate izkušnje in znanje, ampak tudi precej poguma.

Opredelitev takih pravil je težko zaupati zakonodajalcu, saj gre v mnogo večji meri za etične kot za pravne norme. Etiko javnega medija pa se da graditi le na profesionalni zavesti in iz nje izvirajoči samoregulaciji. Radiotelevizija Slovenije se je podala prva v svojem delu sveta na zahtevno pot in sprejela in začela uveljavljati Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Pri tem je svet RTVS, ki je Poklicna merila sprejel, vodilo prepričanje, da informiranju in javni besedi ni moč nadeti uzd, saj so v Evropi novega tisočletja nesprejemljive vse oblike cenzure in samocenzure. Izhajali smo iz spoznanja, da morajo biti etičnost, strokovnost, poštenost in objektivnost vodila javne televizije. Sprejeta etična pravila so odprta in jih bomo v skladu z novimi spoznanji in izkušnjami dopolnjevali in popravljali. Upamo, da bo novi kodeks slovensko televizijo popeljal v obdobje poštenega in uravnoveženega poročanja in ustvarjanja ter da bodo našemu zgledu sledili tudi drugi.«

Močne besede, ki v gledalcu vzbudijo prepričanje, da je tisto, kar mu pripravijo in predstavijo novinarji na televiziji, odraz resničnega stanja.

Obenem je potrebno poudariti, da so novinarji tudi zavezani k spoštovanju Kodeksa novinarjev Slovenije, ki vsebuje etične standarde, usmeritve in zavezo za delo novinarjev in drugih ustvarjalcev vsebin, ki so objavljene v slovenskih medijih, ne glede na oblike njihovega razširjanja.

Vendar velja poudariti, da smo vse pogosteje priča prispevkom, ki resnično vzbujajo dvom v nepristranskost in verodostojnost poročanja na javni RTVS in kažejo na odmik oziroma na kršitev sprejete zakonodaje. V zvezi s tem se vse pogosteje porajajo vprašanja izvajanja poslanstva javnega zavoda RTVS, ki je tudi javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena in se financira iz prispevka državljanov. Z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da se novinarji ne držijo pravil, ki jih zavezujejo k odgovornosti, natančnosti, nepristranskosti, verodostojnosti in preverjanju dejstev. Spoštovanje poklicnih meril in načel novinarske etike bi moralo biti še posebej zagotovljeno v Informativnem programu TVS. Ob tem velja še posebej poudariti, da bi morala biti nepristranskost temeljna vrednota v vseh programih RTV Slovenija.

RTVS, kot javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, opravlja javno službo, ki je določena z ZRTVS. Skladno z ZRTVS mora RTVS spoštovati načelo resničnosti, nepristranskosti ter celovitosti informacij, človekovo osebnost in dostojanstvo, politično uravnoveženost ter svetovnonazorski pluralizem. ZRTV obenem uokvirja merila in kriterije medijske avtonomije, v okviru katerih mora RTVS delovati.

Pri informativnih oddajah se medijska avtonomija določa v 4. členu ZRTVS in sicer tako, da se zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje tako, da posredovane vsebine omogočajo objektivno javno obveščenost državljanov Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živi v Sloveniji. V kolikor so ti zakonski kriteriji preseženi ali pa neupoštevani ne moremo več govoriti o zakonski medijski avtonomiji, ki je predpogoj za verodostojnost, neodvisnost in nepristranskost po 4. členu ZRTVS, temveč o zlorabi javne službe za politične, ideološke ali druge partikularne namene, kar pa je v očitnem nasprotju z namenom zakonodajalca, s katerim je bil RTVS ustanovljen.

Prav na to opozarjajo tudi mnogi gledalci, ki zahtevajo od javne RTVS spoštovanje zakonov in poklicnih meril. Še toliko bolj, ker jih zakon zavezuje k obveznemu plačevanju RTV prispevka, zato tudi ne bi smelo prihajati do zavajanj uporabnikov. Zato bi RTVS morala še posebej spoštovati lastna pravila in s tem tudi zagotavljati uresničevanje poslanstva same RTVS. Kot edina javna televizija bi morala biti RTV Slovenija prva, ki zagotavlja demokratične standarde novinarskega poročanja in tega tudi ne preprečuje drugim medijskim hišam.